

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2004/107/EK

(2004. gada 15. decembris)

**par arsēnu, kadmiju, dzīvsudrabu, niķeli un policikliskiem aromātiskiem ogleņūdeņražiem apkārtējā
gaisā**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Pamatojoties uz principiem, kas ietverti Līguma 175. panta 3. punktā, ar Sesto Kopienas Vides rīcības programmu, kas apstiprināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1600/2002/EK ⁽³⁾, paredz to, ka jāpazemina piesārņojums līdz līmenim, kas samazina kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību, īpašu uzmanību pievēršot jutīgām iedzīvotāju grupām, un vidi kopumā, un jāuzlabo gaisa kvalitātes pārraudzība un novērtēšana, tostarp piesārņotājvielu uzkrāšana, un to, ka jānodrošina sabiedrības informēšana.
- (2) Padomes Direktīvas 96/62/EK (1996. gada 27. septembris) par apkārtējā gaisa kvalitātes novērtēšanu un pārvaldību ⁽⁴⁾ 4. panta 1. punktā paredzēts, ka priekšlikumus šīs direktīvas I pielikumā uzskaitīto piesārņotājvielu regulēšanai iesniedz, ņemot vērā minētā panta 3. un 4. punktu.

⁽¹⁾ OV C 110, 30.4.2004., 16. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2004. gada 20. aprīļa Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2004. gada 15. novembra Lēmums.

⁽³⁾ OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 296, 21.11.1996., 55. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

(3) Zinātniski pierādīts, ka arsēns, kadmija, niķelis un daži policikliski aromātiski ogleņūdeņraži ir cilvēkam genotoksiski kancerogēni un ka nav iespējams noteikt robežlielumu, par kuru mazākā koncentrācijā šīs vielas neapdraud cilvēka veselību. Cilvēka veselību un vidi ietekmē to koncentrācija apkārtējā gaisā un uzkrāšanās. Izmaksu efektivitātes dēļ tādas arsēna, kadmija, niķeļa un policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu koncentrācijas apkārtējā gaisā, kas ievērojami neapdraud cilvēku veselību, dažos reģionos nevar sasniegt.

(4) Lai samazinātu arsēna, kadmija, niķeļa un policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību, īpašu uzmanību pievēršot jutīgām iedzīvotāju grupām, un videi kopumā, jānosaka mērķvērtības, kas pēc iespējas jāsasnieg. Benzo(a)pirēnu būtu jāizmanto kā policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu kancerogēnā riska rādītāju apkārtējā gaisā.

(5) Mērķvērtībām nav nepieciešami pasākumi, kas rada nesamērīgas izmaksas. Attiecībā uz rūpnieciskām iekārtām nebūtu vajadzīgi nekādi pasākumi labāko pieejamo metožu (LPM) piemērošanai papildu tam, kā noteikts Padomes Direktīvā 96/61/EK (1996. gada 24. septembris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli ⁽⁵⁾, un jo īpaši tas neizraisītu iekārtu slēgšanu. Tomēr tām būtu vajadzīgs, ka dalībvalstis veic visus ekonomiski izdevīgos samazināšanas pasākumus attiecīgajos sektoros.

(6) Jo īpaši šīs direktīvas mērķvērtības nevar uzskatīt par vides kvalitātes standartiem, kuri definēti Direktīvas 96/61/EK 2. panta 7. punktā un kuriem saskaņā ar minētās direktīvas 10. pantu paredz stingrākus nosacījumus nekā tos, ko iespējams nodrošināt ar LPM.

(7) Saskaņā ar Līguma 176. pantu dalībvalstis var saglabāt vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus attiecībā uz arsēnu, kadmiju, dzīvsudrabu, niķeli un policikliskiem aromātiskiem ogleņūdeņražiem, ar noteikumu, ka tie ir saderīgi ar Līgumu un ka par tiem paziņo Komisijai.

⁽⁵⁾ OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

- (8) Ja koncentrācija pārsniedz noteiktos robežlielumus, obligāti jāveic arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna pārraudzība. Papildus novērtēšanas līdzekļi var samazināt vajadzīgo paraugu ņemšanas punktu skaitu stacionāriem mērījumiem. Jāparedz arī turpmāka apkārtējā fona gaisa koncentrāciju un uzkrāšanās pārraudzība.
- (9) Dzīvsudrabs ir ļoti bīstama viela cilvēka veselībai un videi. Tas atrodas visā vidē, un metildzīvsudraba formā tas var uzkrāties organismos, jo īpaši koncentrēties augstāk attīstītos organismos. Dzīvsudrabs, kas nokļuvis atmosfērā, var tikt pārnestš ļoti tālos attālumos.
- (10) Komisija plāno 2005. gadā nākt klajā ar saskaņotu stratēģiju par pasākumiem cilvēka veselības un vides aizsardzībai pret dzīvsudraba izplatību, pamatojoties uz dzīves ciklu un ņemot vērā ražošanu, lietojumu, atkritumu apstrādi un emisijas. Šajā sakarā Komisijai būtu jāapsver visi piemērotie pasākumi, lai samazinātu dzīvsudraba apjomu sauszemes un ūdens ekosistēmās un attiecīgi arī dzīvsudraba uzņemšanu ar pārtiku, kā arī izslēgt dzīvsudrabu no atsevišķiem produktiem.
- (11) Arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogļūdeņražu ietekme uz cilvēka veselību, tostarp caur barošanās ķēdi, un uz vidi kopumā notiek caur koncentrāciju apkārtējā gaisā un uzkrāšanās veidā; jāņem vērā šo vielu uzkrāšanās augsnē un gruntsūdeņu aizsardzība. Lai sekmētu šīs direktīvas pārskatu 2010. gadā, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja veicināt izpēti par arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisko aromātisko ogļūdeņražu ietekmi uz cilvēka veselību un vidi, jo īpaši uzkrāšanās veidā.
- (12) Standartizēti un precīzi mērīšanas paņēmieni un kopēji kritēriji mērīšanas staciju novietojumam ir būtiski faktori, lai apkārtējā gaisa kvalitāti varētu novērtēt tā, lai iegūto informāciju varētu salīdzināt visā Kopienā. Atzīts, ka ir svarīgi nodrošināt mērīšanas standartmetodes. Komisija jau devusi atļauju veikt darbu pie CEN standartu sagatavošanas tādu sastāvdaļu mērījumiem apkārtējā gaisā, kuru mērķvērtības ir noteiktas (arsēns, kadmijs, niķelis un benzo(a)pirēns), kā arī smago metālu uzkrāšanās mērījumiem, lai standartus laikus varētu izstrādāt un pieņemt. Ja trūkst CEN standarta metožu, vajadzētu atļaut starptautiskas vai valsts mēroga mērīšanas standartmetodes.
- (13) Informācija par regulēto piesārņotājvielu koncentrāciju un uzkrāšanos būtu jāsusīta Komisijai kā pamats regulāriem ziņojumiem.
- (14) Atjaunināta informācija par regulēto piesārņotājvielu koncentrāciju un uzkrāšanos apkārtējā gaisā jādara viegli pieejama sabiedrībai.
- (15) Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas attiecībā uz šīs direktīvas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina, lai tās īstenotu. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un preventīvām.
- (16) Šīs direktīvas ieviešanai vajadzīgie pasākumi būtu jāparedz saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾.
- (17) Grozījumiem, kas nepieciešami, lai pielāgotu šo direktīvu zinātnes un tehnikas progresam, būtu jāattiecas tikai uz tiem kritērijiem un metodēm, kas saistīti ar regulēto piesārņotājvielu koncentrāciju un uzkrāšanos novērtējumu vai ar sīki izstrādātu kārtību, kādā informāciju nodod Komisijai. Tiem nevajadzētu izmainīt mērķvērtības vai novērtējuma robežlielumus ne tieši, ne netieši,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Mērķi

Šīs direktīvas mērķi ir:

- a) noteikt mērķvērtību arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna koncentrācijai apkārtējā gaisā, lai nepieļautu, novērstu vai samazinātu arsēna, kadmija, niķeļa un policiklisko aromātisko ogļūdeņražu kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi kopumā;
- b) ņemot vērā arsēnu, kadmijs, niķeli un policikliskus aromātiskus ogļūdeņražus, nodrošināt, ka tiek saglabāta apkārtējā gaisa kvalitāte, ja tā ir laba, un to, ka tā tiek uzlabota citos gadījumos;
- c) noteikt kopīgas metodes un kritērijus arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogļūdeņražu koncentrācijas noteikšanai apkārtējā gaisā, kā arī arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogļūdeņražu uzkrāšanās noteikšanai;

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

d) nodrošināt to, ka tiek iegūta pienācīga informācija par arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu koncentrāciju apkārtējā gaisā, kā arī par arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu uzkrāšanos, kā arī to, ka šī informācija ir pieejama sabiedrībai.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro Direktīvas 96/62/EK 2. pantā ietvertās definīcijas, izņemot "mērķvērtības" definīciju.

Piemēro arī šādas definīcijas:

- a) "mērķvērtība" ir koncentrācija apkārtējā gaisā, ko nosaka ar mērķi nepieļaut, novērst vai samazināt kaitīgo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi kopumā, kas, ja iespējams, jāpanāk noteiktā termiņā;
- b) "kopējā jeb vispārējā uzkrāšanās" ir tādu piesārņotājielu kopējais daudzums, kas no atmosfēras nonāk uz virsmām (piemēram, uz augsnes, veģētācijas, ūdeni, uz ēkām, u.c.) kādā noteiktā apgabalā konkrētā laikposmā;
- c) "augstākais novērtējuma robežlielums" ir līmenis, kas noteikts II pielikumā, zem kura var izmantot mērījumu un modelēšanas paņēmieni apvienojumu, lai novērtētu apkārtējā gaisa kvalitāti saskaņā ar Direktīvas 96/62/EK 6. panta 3. punktu;
- d) "zemākais novērtējuma robežlielums" ir līmenis, kas noteikts II pielikumā, zem kura iespējama modelēšana vai mērķu novērtēšanas paņēmieni, lai novērtētu apkārtējā gaisa kvalitāti saskaņā ar Direktīvas 96/62/EK 6. panta 4. punktu;
- e) "stacionāri mērījumi" ir mērījumi, kas izdarīti noteiktās vietās nepārtraukti vai izlases veidā saskaņā ar Direktīvas 96/62/EK 6. panta 5. punktu;
- f) "arsēns", "kadmijijs", "niķelis", "benzo(a)pirēns" ir šo elementu un savienojumu kopējais saturs PM₁₀ frakcijā;
- g) "PM₁₀" ir sīkas daļiņas, kas iet cauri noteikta izmēra ieplūdes kolektoram, kā tas noteikts EN 12341 ar 50 % efektivitātes līmeni pie 10 μm aerodinamiskā diametra;

h) "policikliski aromātiski ogleņūdeņraži" ir tādi organiski ķīmiski savienojumi, ko veido vismaz divi savienoti benzola gredzeni, kuros ir tikai ogleklis un ūdeņradis;

i) "kopējais gāzveida dzīvsudrabs" ir elementāra dzīvsudraba tvaiki (Hg⁰) un reaktīvs gāzveida dzīvsudrabs, t.i., ūdenī šķīstoši dzīvsudraba paveidi ar pietiekami augstu tvaika spiedienu, lai tās būtu gāzes stāvoklī.

3. pants

Mērķvērtības

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, kas nerada nesamērīgas izmaksas, lai nodrošinātu to, ka no 2012. gada 31. decembra arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna, ko izmanto kā policiklisku aromātisku ogleņūdeņražu rādītāju, koncentrācijas apkārtējā gaisā, kas noteiktas saskaņā ar 4. pantu, nepārsniedz I pielikumā noteiktās mērķvērtības.

2. Dalībvalstis sastāda zonu un aglomerāciju sarakstu, kurās benzo(a)pirēna līmenis ir zemāks nekā attiecīgā mērķvērtība. Dalībvalstis šajās zonās un aglomerācijās saglabā benzo(a)pirēna līmeni, kas ir zemāks par attiecīgo mērķvērtību, un cenšas saglabāt noturīgai attīstībai atbilstīgu apkārtējā gaisa kvalitāti.

3. Dalībvalstis sastāda zonu un aglomerāciju sarakstu, kurās ir pārsniegtas mērķvērtības, kas noteiktas I pielikumā.

Šādām zonām un aglomerācijām dalībvalstis precīzē apgabalus, kuros mērķvērtības ir pārsniegtas, un avotus, kas veicina šo pārsniegumu. Dalībvalstīm jāpierāda, ka attiecīgajos apgabalos tās veic visus vajadzīgos pasākumus, kas nerada nesamērīgas izmaksas, kuras ir vērstas uz lielākajiem emisiju avotiem, lai sasniegtu mērķvērtības. Direktīvā 96/61/EK minēto rūpniecības iekārtu gadījumā jāpielieto LPM, kas noteiktas šīs direktīvas 2. panta 11. punktā.

4. pants

Koncentrāciju un uzkrāšanās ātrumu novērtējums apkārtējā gaisā

1. Apkārtējā gaisa kvalitāti attiecībā uz arsēnu, kadmiju, niķeli un benzo(a)pirēnu novērtē visā dalībvalstu teritorijā.

2. Saskaņā ar kritērijiem, kas izklāstīti 7. punktā, mērījumi obligāti jāveic šādās zonās:

- a) zonās un aglomerācijās, kurās piesārņojuma līmenis ir starp augstāko un zemāko robežlielumu;
- b) citās zonās un aglomerācijās, kurās līmenis pārsniedz augstāko novērtējuma robežu.

Lai iegūtu adekvātu informāciju par apkārtējā gaisa kvalitāti, papildus noteiktajiem mērījumiem var veikt modelēšanu.

3. Var izmantot kombinētus mērījumus, arī indikatīvus mērījumus, kas minēti IV pielikuma I iedaļā, un modeļu veidošanas paņēmienus, lai novērtētu apkārtējā gaisa kvalitāti zonās un aglomerācijās, kurās līmenis reprezentatīvā periodā ir starp augstāko un zemāko robežlielumu saskaņā ar II pielikuma II iedaļu.

4. Zonās un aglomerācijās, kurās līmenis ir zemāks par zemāko robežlielumu saskaņā ar II pielikuma II iedaļu, līmeņa noteikšanai var izmantot tikai modelēšanu vai objektīvus vērtēšanas paņēmienus.

5. Ja jānosaka piesārņotāji daudzums, mērījumus noteiktās vietās stacionāri izdara nepārtraukti vai izlases kārtā; mērījumu daudzumam jābūt pietiekamam, lai varētu noteikt piesārņojuma līmeni.

6. Augstākās un zemākās novērtējuma robežas arsēnam, kadmijam, niķelim un benzo(a)pirēnam apkārtējā gaisā ir noteiktas II pielikuma I iedaļā. Katras zonas un aglomerācijas klasifikāciju šī panta nozīmē pārskata vismaz reizi piecos gados saskaņā ar procedūru, kas noteikta šīs direktīvas II pielikuma II iedaļā. Klasifikāciju pārskata agrāk, ja notiek būtiskas pārmaiņas darbībās, kas ietekmē arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna koncentrāciju apkārtējā gaisā.

7. Kritēriji paraugu ņemšanas punktu vietas noteikšanai, lai apkārtējā gaisā mērītu arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna daudzumu, vērtējot atbilstību mērķvienībām, ir uzskaitīti III pielikuma I un II iedaļā. Obligātais paraugu ņemšanas punktu skaits katras piesārņotās vielas koncentrāciju stacionāriem mērījumiem ir noteikts III pielikuma IV iedaļā, un tie ierīkojami katrā zonā un aglomerācijā, kurā mērīšana jāveic, ja stacionāri mērījumi ir vienīgais datu avots par tajā esošajām koncentrācijām.

8. Lai novērtētu benzo(a)pirēna daudzumu apkārtējā gaisā, katra dalībvalsts uzrauga citus attiecīgus policikliskus aromātiskos ogleņdeņražus ierobežotā mērījumu vietu skaitā. Šiem savienojumiem jāietver vismaz: benzo(a)antracēns, benzo(b)fluoran-

tēns, benzo(j)fluorantēns, benzo(k)fluorantēns, indeno(1,2,3-cd)pirēns un dibenz(a,h)antracēns. Šo policiklisko aromātisko ogleņdeņražu uzraudzības vietām jāatrodas turpat, kur benzo(a)pirēna paraugu ņemšanas vietām, un tā daudzveidību tās izrauga, ievērojot ģeogrāfiskās un ilgtermiņa tendences. Piemēro III pielikuma I, II un III iedaļu.

9. Neatkarīgi no koncentrāciju līmeņa, vienu fona paraugu ņemšanas vietu ierīko katros 100 000 km², lai veiktu indikatīvus arsēna, kadmija, niķeļa, kopējā gāzveida dzīvsudraba, benzo(a)pirēna un citu 8. punktā minēto policiklisko aromātisko ogleņdeņražu mērījumus apkārtējā gaisā, kā arī, lai noteiktu arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa, benzo(a)pirēna un citu policiklisko aromātisko ogleņdeņražu, 8. punktā minēto kopējo uzkrāšanos. Katra dalībvalsts ierīko vismaz vienu mērījumu staciju; tomēr dalībvalstis, lai nodrošinātu vajadzīgo telpisko izšķirtspēju, saskaņā ar 6. pantā izklāstītās procedūras pamatnostādņiem, var pēc vienošanās izveidot vienu vai vairākas kopīgas mērījumu stacijas, sedzot kaimiņu zonas dalībvalstīs, kas atrodas blakus. Ieteicams mērīt arī daļiņveida un gāzveida divvērtīgo dzīvsudraba. Vajadzības gadījumā pārraudzību saskaņo ar Eiropas Piesārņotāju vielu monitoringa un novērtēšanas (EMEP) pārraudzības stratēģiju un mērījumu programmu palīdzību. Šo piesārņotāju vielu paraugu ņemšanas vietas būtu jāizrauga, ievērojot ģeogrāfisko daudzveidību un ilgtermiņa tendences. Piemēro III pielikuma I, II un III iedaļu.

10. Vērtējot uz ekosistēmu atstātā iespaida reģionālās iezīmes, var apsvērt iespēju izmantot bioindikatorus.

11. Zonās un aglomerācijās, no kurām stacionāru mērījumu staciju informācija papildina informāciju no citiem avotiem, piemēram, izmešu inventarizācijas pārskatiem indikatīvām mērījumu metodēm un gaisa kvalitātes modeļiem, ierīkojamo pastāvīgo mērījumu staciju skaitam un citu paņēmieni telpiskajai izšķirtspējai jābūt pietiekamai, lai noteiktu gaisa piesārņotāju vielu koncentrācijas saskaņā ar III pielikuma I iedaļu un IV pielikuma I iedaļu.

12. Datu kvalitātes mērķi ir izklāstīti IV pielikuma I iedaļā. Ja novērtēšanai izmanto gaisa kvalitātes modeļus, piemēro IV pielikuma II iedaļu.

13. Apkārtējā gaisā esošā arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisko aromātisko ogleņdeņražus paraugu ņemšanas un analīžu standartmetodes ir izklāstītas V pielikuma I, II un III iedaļā. V pielikuma IV iedaļā izklāstīti standartpaņēmieni arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisko aromātisko ogleņdeņražu kopējās uzkrāšanās mērījumiem, un V pielikuma V iedaļā attiecas uz gaisa kvalitātes modelēšanu gadījumos, kad tādi paņēmieni ir izmantojami.

14. Termiņš, līdz kādam dalībvalstis informē Komisiju par gaisa kvalitātes sākotnējā vērtēšanā izmantotajām metodēm saskaņā ar Direktīvas 96/62/EK 11. panta 1. punkta d) apakšpunktu, ir šīs direktīvas 10. pantā noteiktā diena.

15. Visus grozījumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu šā panta un II pielikuma II iedaļu un III līdz V pielikumu par zinātnisku un tehnisku progresu, pieņem saskaņā ar 6. pantā minēto procedūru, bet tie nedrīkst izraisīt jebkādas tiešas vai netiešas pārmaiņas mērķvērtībās.

5. pants

Informācijas sūtīšana un paziņošana

1. Attiecībā uz zonām un aglomerācijām, kurās jebkura no I pielikumā minētajām mērķvērtībām ir pārsniegta, dalībvalstis sūta Komisijai šādu informāciju:

- a) attiecīgo zonu un aglomerāciju sarakstu;
- b) teritorijas, kurās mērķvērtība ir pārsniegta;
- c) novērtēto koncentrāciju daudzumu;
- d) iemeslus pārsniegumam, un jo īpaši visus piesārņojuma avotus, kas rada šo pārsniegumu;
- e) iedzīvotāju skaitu, kuriem tāda pārsniegšana rada apdraudējumu.

Dalībvalstis arī dara zināmus visus saskaņā ar 4. pantu iegūtos datus, ja vien tie jau nav darīti zināmi saskaņā ar Padomes Lēmumu 97/101/EK (1997. gada 27. janvāris), ar ko ievieš savstarpēju informācijas un datu apmaiņu no tīkliem un individuālām stacijām, kuras veic apkārtējā gaisa piesārņojuma mērījumus dalībvalstīs ⁽¹⁾.

Informāciju nosūta par katru kalendāro gadu, vēlākais nākamā gada 30. septembrī, un pirmo reizi ne vēlāk kā 2007. gada 15. februārī.

2. Papildus 1. punktā izklāstītajām prasībām dalībvalstis arī ziņo par jebkādiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 3. pantu.

3. Komisija nodrošina, ka visu informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 1. punktu, nekavējoties dara pieejamu iedzīvotājiem ar atbilstīgiem līdzekļiem, piemēram, ar interneta, preses un citu viegli pieejamu plašsaziņas līdzekļu starpniecību.

⁽¹⁾ OV L 35, 5.2.1997., 14. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 2001/752/EK (OV L 282, 26.10.2001., 69. lpp.).

4. Saskaņā ar 6. pantā minēto procedūru Komisija pieņem jebkurus sīki izstrādātus pasākumus informācijas pārsūtīšanai, kas jāparedz saskaņā ar šā panta 1. punktu.

6. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 96/62/EK 12. panta 2. punktu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. panta noteikumus.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā noteiktais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

7. pants

Publiski pieejama informācija

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka ir pieejama skaidra un saprotama informācija, kā arī regulāri dara pieejamu iedzīvotājiem un attiecīgām organizācijām, piemēram, vides aizsardzības organizācijām, patērētāju organizācijām, organizācijām, kas pārstāv paaugstināta riska iedzīvotāju grupu intereses, ka arī citām attiecīgām veselības aprūpes struktūrām par 4. panta 8. punktā minētajām arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un benzo(a)pirēna un citu policiklisko aromātisko ogļūdeņražu, koncentrācijām apkārtējā gaisā, kā arī par 4. panta 8. punktā minētajām arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un benzo(a)pirēna un citu policiklisko aromātisko ogļūdeņražu uzkrāšanās pieauguma likmēm.

2. Informācijā norāda arī jebkādu I pielikumā minēto arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna mērķvērtību pārsniegšanu vienā gadā. Informācija ietver pārsniegšanas iemeslus un jomu, uz ko tā attiecas. Tā arī sniedz īsu novērtējumu saistībā ar mērķvērtību, kā arī atbilstīgu informāciju par to ietekmi uz veselību un iespaidu uz vidi.

Informāciju par jebkādiem pasākumiem, ko veic saskaņā ar 3. pantu, dara pieejamu organizācijām, kas minētas šā panta 1. punktā.

3. Informāciju dara pieejamu, piemēram, ar interneta, preses, un citu viegli pieejamu plašsaziņas līdzekļu starpniecību.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu svarīgākos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

12. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

11. pants

Strasbūrā, 2004. gada 15. decembrī

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publikācijas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

J. P. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

A. NICOLAÏ

I PIELIKUMS

Arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna koncentrācijas mērķvērtības

Piesārņotājviela	Mērķvērtība ⁽¹⁾
Arsēns	6 ng/m ³
Kadmija	5 ng/m ³
Niķelis	20 ng/m ³
Benzo(a)pirēns	1 ng/m ³

⁽¹⁾ Attiecībā uz vidējo PM₁₀ daudzumu vienā kalendārā gada laikā.

II PIELIKUMS

Prasības, vērtējot arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna koncentrāciju apkārtējā gaisā, mērot zonās vai aglomerācijāsI. **Augstākais un zemākais novērtējuma robežlielums**

Jāpiemēro šādi augstākie un zemākie novērtējuma robežlielumi:

	Arsēns	Kadmija	Niķelis	B(a)P
Augstākais novērtējuma robežlielums, izteikts mērķvērtības procentos	60 % (3,6 ng/m ³)	60 % (3 ng/m ³)	70 % (14 ng/m ³)	60 % (0,6 ng/m ³)
Zemākais novērtējuma robežlielums, izteikts mērķvērtības procentos	40 % (2,4 ng/m ³)	40 % (2 ng/m ³)	50 % (10 ng/m ³)	40 % (0,4 ng/m ³)

II. **Kā noteikt, vai pārsniegti augstākie un zemākie novērtējuma robežlielumi**

Augstāko un zemāko novērtējuma robežlielumu pārsnieguma apjoms jānosaka, balstoties uz koncentrācijām iepriekšējos piecos gados, ja dati ir pietiekami. Novērtējuma robežlielumu uzskatīs par pārsniegtu, ja tas būs pārsniegts vismaz trīs kalendāra gadus no šiem pieciem iepriekšējiem gadiem.

Ja dati pieejami par mazāk nekā pieciem gadiem, dalībvalstis vienu gadu var kombinēt īsas mērījumu kampaņas tādās raksturīgās vietās, kur piesārņojums varētu būt tipisks visaugstākā līmeņa piesārņojumam, un rezultātus iegūt no informācijas par emisiju inventarizāciju modeļēšanu, lai noteiktu, kā ir pārsniegti augstākie un zemākie novērtējuma robežlielumi.

III PIELIKUMS

Paraugu ņemšanas punktu izvietojums un obligātais skaits koncentrāciju un piesārņotājvielu uzkrāšanās ātruma mērīšanai apkārtējā gaisā**I. Analīžu ņemšanas vietu makroizvietojums**

Vietas, kur izvietot paraugu ņemšanas punktus, jāizvēlas tā, lai:

- iegūtu datus par teritorijām, kas atrodas zonās un aglomerācijās, kur iedzīvotāji var būt tieši vai netieši pakļauti visaugstākajām piesārņojuma koncentrācijām vienā kalendārajā gadā,
- iegūtu datus par piesārņojuma līmeni citās teritorijās, kas atrodas zonās un aglomerācijās, kuras raksturo, kādam piesārņojumam ir pakļauta sabiedrība kopumā,
- iegūtu datus par piesārņojuma uzkrāšanās ātrumu, lai raksturotu netiešu sabiedrības pakļaušanu piesārņojumam ar barošanās ķēdes starpniecību.

Paraugu ņemšanas punkti lielākoties jāizvieto tā, lai nemēritu ļoti mazas mikrovides to tiešā tuvumā. Piemēram, paraugu ņemšanas punktam jāraksturo gaisa kvalitāte vismaz 200 m² pie satiksmes maģistrālēm, vismaz 250 m × 250 m pie rūpniecības objektiem, kur tas iespējams, un vairāku kvadrātkilometrus pie piesārņojuma fona novērošanas vietām pilsētās.

Nosakot fona līmeni, paraugu ņemšanas punkts jāizvieto tā, lai to neietekmētu aglomerācijas un rūpniecības objekti, kas atrodas tuvumā, tas ir, tuvāk par dažiem kilometriem no minētā punkta.

Ja jānovērtē rūpniecisku avotu radītais piesārņojums, vismaz vienu paraugu ņemšanas punktu ierīko pa vējam no avota tuvākā dzīvojamā rajonā. Ja fona koncentrācija nav zināma, papildu paraugu ņemšanas punktu izvieto, ņemot vērā galveno vēju virzienu. Jo īpaši, ja jāpiemēro 3. panta 3. punkts, paraugu ņemšanas punktus izvieto tā, lai varētu pārraudzīt to, kā liek lietā LPM.

Paraugu ņemšanas punktiem, ja iespējams, jāraksturo arī līdzīgas vietas, kas nav to tiešā tuvumā. Iespēju robežās tiem būtu jābūt izvietotiem turpat, kur ir PM₁₀ paraugu ņemšanas punkti.

II. Analīžu ņemšanas vietu mikroizvietojums

Cik iespējams, būtu jāievēro šādas pamatnostādnes:

- gaisa plūsmai ap ieplūdes paraugu ņemšanas kolektoru vajadzētu būt neierobežotai, bez jebkādiem šķēršļiem gaisa plūsmai paraugu ņemšanas ierīces tuvumā (ierīci parasti novieto dažu metru attālumā no ēkām, balkoniem, kokiem un citiem šķēršļiem, un vismaz 0,5 m no vistuvākās ēkas, ja paraugu ņemšanas punkti ir paredzēti, lai raksturotu gaisa kvalitāti apbūves joslu tuvumā),
- ieplūdes paraugu ņemšanas punktiem parasti būtu jāatrodas starp 1,5 m (elpošanas augstums) un 4 m virs zemes. Dažos gadījumos paraugi varbūt jāņem augstāk (līdz 8 m). Augstākas paraugu ņemšanas vietas var būt piemērotas arī, ja stacijā ņem lielam rajonam raksturīgus paraugus,
- ieplūdes kolektoru nevajadzētu izvietot piesārņojuma avotu vistuvākajā apkārtņē, lai izvairītos no tiešas tādu emisiju ieplūdes, kas nav sajauktas ar apkārtējo gaisu,
- paraugu ņemšanas ierīces izplūdes atvere būtu jāizvieto tā, lai izplūdes gaiss atkal neieplūst paraugu ņemšanas ieplūdes kolektorā,
- paraugu ņemšanas punktiem pie satiksmes maģistrālēm būtu jāatrodas vismaz 25 metrus no lielu krustojumu malām, un vismaz 4 m no tuvākās satiksmes joslas vidus; ieplūdes kolektori būtu jāizvieto tā, lai tie raksturotu gaisa kvalitāti apbūves joslas tuvumā,
- mērot piesārņotājvielu uzkrāšanos atpalikušos lauku apvidos, EMEP norādes un kritēriji jāpiemēro, ja vien tam ir praktiska nozīme, un ja tas nav paredzēts šajos pielikumos.

Var ņemt vērā arī šādus faktorus:

- avotus, kuru radītais piesārņojums traucē ņemt paraugus,
- drošību,
- pieejamību,
- elektroenerģijas un telefonsakaru pieejamību,
- vietas redzamību no apkārtnes,
- sabiedrības un uzņēmēju drošību,
- vēlamību izvietot kopā paraugu ņemšanas punktus dažādām piesārņotājvielām,
- vajadzību plānot.

III. Paraugu ņemšanas vietu izvēles dokumentācija un pārskatīšana

Paraugu ņemšanas vietu izvēles procedūras klasifikācijas stadijā būtu pilnībā jādokumentē ar apkārtnes fotogrāfijām, kurās norādītas debespuses, un sīki izstrādātu karti. Paraugu ņemšanas vietas būtu regulāri jāpārskata, atkārtoti dokumentējot, lai pārbaudītu, vai atbilstība izvēles kritērijiem laika gaitā saglabājas.

IV. Kritēriji, ko izmanto, nosakot paraugu ņemšanas punktu skaitu stacionāriem arsēna, kadmija, niķeļa un benzo(a)pirēna koncentrāciju mērījumiem apkārtējā gaisā

Obligātais paraugu ņemšanas punktu skaits stacionāriem mērījumiem, vērtējot atbilstību mērķvērtībām, aizsargājot cilvēku veselību zonās un aglomerācijās, kur stacionāri mērījumi ir vienīgais informācijas avots.

a) Difūzi piesārņojuma avoti

Aglomerācijas vai zonas iedzīvotāju skaits (tūkstošos)	Ja lielākās koncentrācijas pārsniedz augstāko novērtējuma robežlielumu ⁽¹⁾		Ja lielākās koncentrācijas ir starp austāko un zemāko novērtējuma robežlielumu	
	As, Cd, Ni	B(a)P	As, Cd, Ni	B(a)P
0–749	1	1	1	1
750–1 999	2	2	1	1
2 000–3 749	2	3	1	1
3 750–4 749	3	4	2	2
4 750–5 999	4	5	2	2
≥ 6 000	5	5	2	2

⁽¹⁾ Iekļaujot vismaz vienu staciju piesārņojuma fona novērošanai pilsētās un benzo(a)pirēnam, ar noteikumu, ka tādejādi nepalielinās paraugu ņemšanas punktu skaits.

b) Punktveida piesārņojuma avoti

Lai novērtētu piesārņojumu punktveida avotu tuvumā, stacionāriem mērījumiem domātu paraugu ņemšanas punktu izvietojums būtu jānosaka, ņemot vērā emisiju blīvumu, iespējamās apkārtējā gaisa piesārņojuma izplatības modeļus un to, kādam piesārņojumam ir pakļauta sabiedrība kopumā.

Paraugu ņemšanas punktiem būtu jābūt izvietotiem tā, lai varētu pārraudzīt to, kā piemēro Direktīvas 96/61/EK 2. panta 11. punktā noteiktās LPM.

IV PIELIKUMS

Datu kvalitātes mērķi un prasības gaisa kvalitātes modeļiem

I. Datu kvalitātes mērķi

Šos datu kvalitātes mērķus var izmantot kā norādes kvalitātes nodrošināšanai.

	Benzo(a)pirēns	Arsēns, kadmījs un niķelis	Policikliskie aromāti- skie ogļhidrāti, kas nav benzo(a)pirēns, kopējais gāzveida dzīvsudrabs	Kopējā uzkrāšanās
— Pielaide				
Stacionāri un indikatīvi mērījumi	50 %	40 %	50 %	70 %
Modeļi	60 %	60 %	60 %	60 %
— Obligāti iegūstamie dati	90 %	90 %	90 %	90 %
— Obligātais mērījumu laiks				
Stacionāri mērījumi	33 %	50 %		
Indikatīvi mērījumi (*)	14 %	14 %	14 %	33 %

(*) Indikatīvi mērījumi ir tādi mērījumi, ko veic mazāk regulāri, bet kas atbilst pārējiem datu kvalitātes mērķiem.

Pielaidi (kas izteikta kā 95 % ticamība), ko dod metodes, kuras izmanto, lai vērtētu piesārņojuma koncentrāciju apkārtējā gaisā, vērtēs saskaņā ar principiem, kas ietverti CEN Mērījumu pielaides rokasgrāmatā (ENV 13005-1999), ISO 5725:1994 metodoloģiju un norādēm, kas ietvertas CEN gaisa kvalitātes ziņojumā par apkārtējā gaisa mērījumu standartmetožu pielaidi (CR 14377:2002E). Pielaides procentus dod konkrētiem mērījumiem, ko aprēķina, izmantojot parastos paraugu ņemšanas laikus 95 % ticamības intervālam. Mērījumu pielaide jāinterpretē kā tāda, ko var piemērot attiecīgam novērtējuma robežlielumam. Stacionāri un indikatīvi mērījumi jāveic ar vienādu laika atstarpi visu gadu, lai izvairītos no neprecīziem rezultātiem.

Prasības par obligāti iegūstamajiem datiem un mērījumu laiku neattiecas uz datu zudumu, ko rada regulāra instrumentu kalibrācija vai parasta profilakse. Nepārtraukta paraugu ņemšana divdesmit četras stundas no vietas vajadzīga, lai mērītu benzo(a)pirēna un citu policiklisko aromātisko ogļūdeņražu koncentrāciju. Atsevišķus paraugus, kas iegūti, augstākais, viena mēneša laikā, var uzmanīgi apvienot un analizēt kā saliktu paraugu, ar noteikumu, ka tāda metode nodrošina paraugu stabilitāti visu attiecīgo laiku. Trīs vienas grupas vielas: benzo(b)fluorantēns, benzo(j)fluorantēns un benzo(k)fluorantēns analizēs var būt grūti atšķiramas. Tādos gadījumos par tām var dot vienu kopīgu rezultātu. Paraugu ņemšana divdesmit četras stundas no vietas ir arī ieteicama, lai mērītu arsēna, kadmija un niķeļa koncentrācijas. Paraugi jāņem darbdenās un visu gadu ar vienādiem intervāliem. Lai mērītu piesārņojuma uzkrāšanās ātrumu mēnesī vai nedēļā, ieteicams paraugus ņemt visu gadu.

Dalībvalstis var izmantot mitrus paraugus kompleksu paraugu vietā tikai tad, ja var pierādīt, ka tie neatšķiras vairāk kā par 10 %. Piesārņojuma uzkrāšanās ātrumu parasti mēra kā $\mu\text{g}/\text{m}^2$ dienā.

Dalībvalstis var ņemt īsāku laiku nekā tabulā norādīts, bet ne īsāku kā 14 % statistiskiem mērījumiem, un 6 % indikatīviem mērījumiem, ar noteikumu, ka tās var pierādīt atbilstību 95 % no izvērstas pielaides gada vidējam apjomam, ko aprēķina no datu kvalitātes mērķiem tabulā saskaņā ar ISO 11222:2002 "Kā noteikt vidējo pielaidi gaisa kvalitātes mērījumos".

II. Prasības gaisa kvalitātes modeļiem

Ja vērtējumam izmanto gaisa kvalitātes modeļi, sastāda atsauces uz modeļa aprakstiem un informāciju par pielaidi. Pielaidi modeļos definē kā maksimāli pieļaujamo atkāpi no izmēritās un aprēķinātās koncentrācijas vesela gada laikā, neņemot vērā notikumu norises laiku.

III. Prasības pret objektīviem vērtējuma paņēmieniem

Ja izmanto objektīvus vērtējuma paņēmienus, pielaide nedrīkst pārsniegt 100 %.

IV. Standartizācija

Vielām, kas jāanalizē PM₁₀ frakcijā, paraugu apjoms attiecas uz apkārtējo gaisu.

V PIELIKUMS

Atsauces metodes koncentrācijas un uzkrāšanās ātruma noteikšanai apkārtējā gaisā**I. Atsauces metode arsēna, kadmija un niķeļa paraugu ņemšanai un analīzei apkārtējā gaisā**

Atsauces metodi arsēna, kadmija un niķeļa koncentrāciju mērīšanai apkārtējā gaisā pašlaik standartizē CEN, un tā izmantos PM₁₀ paraugu ņemšanu ar rokām, līdzvērtīgu EN 12341, pēc kuras paraugus sasmalcina un to analizē, lietojot atomu absorbcijas spektrometriju un induktīvi sapārotas plazmas masas spektrometriju. Kamēr nav izstrādāta CEN standartmetode, dalībvalstis drīkst lietot savas standartmetodes vai ISO standartmetodes.

Dalībvalsts var arī izmantot jebkādas citas metodes, ja var pierādīt, ka tās dod iepriekš aprakstītajai metodei līdzīgus rezultātus.

II. Atsauces metode policiklisku aromātisku ogļūdeņražu paraugu ņemšanai un analīzei apkārtējā gaisā

Atsauces metodi benzo(a)pirēna koncentrāciju mērīšanai apkārtējā gaisā pašlaik standartizē CEN, un tā balstīsies uz PM₁₀ paraugu ņemšanu ar rokām, līdzvērtīgu EN 12341. Kamēr nav izstrādāta CEN standartmetode, dalībvalstis benzo(a)pirēna vai pārējo 4. panta 8. punktā minēto policiklisko aromātisko ogļūdeņražu koncentrācijas mērīšanai var lietot valsts mēroga standartmetodes vai ISO metodes, piemēram, ISO standartu 12884.

Dalībvalsts var arī izmantot jebkādas citas metodes, ja var pierādīt, ka tās dod iepriekš aprakstītajai metodei līdzīgus rezultātus.

III. Atsauces metode dzīvsudraba paraugu ņemšanai un analīzei apkārtējā gaisā

Atsauces metode kopējā gāzveida dzīvsudraba koncentrāciju mērīšanai apkārtējā gaisā ir automatizēta metode, kas izmanto atomu absorbcijas spektrometriju vai atomu fluorescences spektrometriju. Kamēr nav izstrādāta CEN standartmetode, dalībvalstis drīkst lietot savas standartmetodes vai ISO standartmetodes.

Dalībvalsts var arī izmantot jebkādas citas metodes, ja var pierādīt, ka tās dod iepriekš aprakstītajai metodei līdzīgus rezultātus.

IV. Atsauces metode arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogļūdeņražu uzkrāšanās paraugu ņemšanai un analīzei

Atsauces metode arsēna, kadmija, dzīvsudraba, niķeļa un policiklisku aromātisku ogļūdeņražu paraugu ņemšanai izmantos standartizēta lieluma cilindriskus nogulšņu mērītājus. Kamēr nav izstrādāta CEN standartmetode, dalībvalstis drīkst lietot savas standartmetodes vai ISO standartmetodes.

V. Modeļu paņēmieni standarta gaisa kvalitātei

Pašlaik nevar izstrādāt modeļu paņēmieni standarta gaisa kvalitātes noteikšanai. Jebkādi grozījumi, lai šo punktu pielāgotu zinātnes un tehnikas progresam, jāpieņem saskaņā ar 6. pantā izklāstīto procedūru.
